

אל ד נע ק!

ישראל ותורכיה משלימות עתה את ההכנות לחתמה צבאית מתואמת על סוריה — הכריז רדיו מוסקבה. קציני קיסור ישראליים ואמריקאיים הגיעו לאיסקנדרון — קרא רדיו פראג. נגן על חיינו בפני התקפה ישראלית עד טיפת הדם האחרונה — הרעים רדיו דמשק. העולם הערבי כולו יקום להגנת סוריה בפני הציונים — שאג הרדיו ההאשמי ב־רמאללה. כל אלה, כמובן, ידיעות כוזבות. אין ב־ישראל אווירה של ערב־סיני, אף כי ה־נסיבות החיצוניות דומות מכמה בחינות. **מבחינה גאוגראפית, ארץ־ישי ראל היא חלק מסוריה. טבריה קרובה יותר לדמשק מאשר לתל־אביב. מאז שחר ההיסטוריה הושי פע גורל ישראל באופן מכריע מכל המרחש בארץ ארם.**

צבאם טוב, וגבולם אידיאלי להתקפה על סוריה. אמנם עוצר אותה רק הפחד בפני קוריאה חדשה, אך התנהגותם דומה מאד להתנהגות הבריטים והצרפתים לפני מיבצע־סואץ. אין זה לגמרי מן הנמנע כי אמריקה תתן לבסוף את הרשות להתקפה כזאת. **רק דבר אחד הוא מן הנמנע לחלוטין: שאמריקה תרשה התיקפה את כל העולם הערבי מ־כפי שסוריה, תהפוך אותה לג־כורת ההמונים ממאראקש ועד מוסול.**

החשבון הסובייטי פשוט עוד יותר, אף כי לא רבים מבינים אותו. ברית־המועצות מוגנת מכל העברים בפני

הרי התערבות הסובייטים אפי שרית. אם תתקוף ישראל הקטנה, המבודדת, הרי התערבות הסובייטים נגדה בטוחה לגמרי. נדמה שזה הסוף לכל חשבון צבאי.

אולם עצם החשבון הזה מבוסס על הנחה כוזבת. הסכנה הנובעת מסוריה אינה צבאית. היא אחרת לגמרי. עלינו להיגמל מן המנהג לראות את בעיות המרחב מבעד לכחנת הרובה של מס־כף. העובדה שסוריה קיבלה כמות גדולה מאד של נשק אינה הופכת אותה ליריב צבאי מסוכן. אם היה לקח ברור למיבצע־סיני, הרי זה כי החברה הערבית הקיימת אינה מסוגלת לנצל נשק חדיש בצורה יעילה. ישנם אושים המודאגים מן הצוללות הר־

אכדוּתם ההמונית. כן לילה הפכה סין מעצמה צבאית גדולה. **מוטב שנשנן לנו לקח זה היטב: זה יכול לקרות על גבולנו!** זה יכול לקרות גם מחר. מוטב שנבדוק את המאורעות בזוכיכית מגדלת ונשאל את עצמנו: האם זו התחלה של מהפכה אמיתית?

עשר השנים האחרונות חיתה ישראל באמונה הנעימה כי סוריה היא מדינה קטנה ורקובה, ושהיא תישאר כזאת לעולם. התהום הרובצת בין ישראל ושכנ־תיה מנעה בעד צמרת המדינה לחוש בעוד מועד שהאמונה הפכה לאשליה, וכי שהוא רציני מאד מתרחש מזה כמה שנים בצפון. **המדיניות הישראלית, הבקיאח כפרט־פרטים באירועים הזעירים ביותר בקאל־פורניה ובדרום־אפי ריקה, לא היה לה מושג לא על המהפכה השקטה שהכפילה תוך עשר שנים את החקלאות הסורית, ולא על התזוזה הפוליטית שהי לידה בסוריה את הכוח הפוליטי**

הרציני ביותר במרחב. הקוראים ייטיבו לעשות אם יקראו ב־עיון את הדו־ח המתפרסם בעמודים הבאים. הוא מוכיח כי הזילזול בסוריה היה גם מוטעה וגם מסוכן. כי קרוב להדאי שבשנים הקרובות תהיה סוריה המדינה החשובה ב־יותר במרחב — חשובה יותר אף ממצרים, שלושה גורמים יוצרים אפשרות זו:

הגורם הרוחני: סוריה היתה מרכז האימפריה הערבית בימי הזוהר של בית־עומיה, ועריסת התנועה הלאומית ה־ערבית החדישה שגולדה בעת ובעונה אחת עם הציונות. כל צעיר סורי משכיל נושא ידיעה גאה זו בלבו. הרעיון הלאומי ה־ערבי, רעיון האיחוד הכל־ערבי, רעיון ה־תחיה הלאומית וגם רעיון הרפורמה הפני־מית, הם בראש וראשונה רעיונות סוריים.

הגורם הכלכלי: המשק הסורי בריא יותר מאלה של מצרים ועיראק, ויש בו נתונים רבים יותר טובים להתפתחות. בניגוד למצרים, יש בסוריה שפע של שטחים חקלאיים פנויים, ובניגוד לעיראק אין בה התנהגות עממית שתמנע את ניצולם.

הגורם הפוליטי: סוריה היא המדינה היחידה במרחב בה הצליח מנהיג פוליטי לארגן מפלגה אמיתית, בעלת יסוד עממי ומעמדי מוצק. מפלגת אכרם אל־חוראני נותנת לסוריה יתרון עצום, החסר לחלוטין לדיקטטורה הצבאית, חסרת ה־שרשים הפוליטיים, של השליט המצרי.

כר ?

סיות שנמסרו למצרים. אולם כל מי שקרא ספר טוב אחד על מלחמת־הצוללות (וכדאי לקרוא כמה מן הספרים החדשים שנכתבו בידי מפקדי־צוללות גרמניים) התרשם מן התנאים הנוראים בהם מתנהלת פעולת ה־צוללת, ומן הרמה העילאית של יעילות, כושר טכני וגבורה, הדרושה לאנשי־הצחת. יעבור זמן רב עד שצוות מצרי יוכל ל־הפעיל צוללת. (ואם הצוללות מופעלות בידי צוותות סובייטיים, יש לחשוש אם כך מפני כל צוללת סובייטית אחרת).

רק במקרה אחד תהיה צפויה לישראל סכנה צבאית של ממש ממדינות ערב: במקרה שתתחר לל בהן מהפכה חברתית אמיתית, שתשנה את האופי של עמי ערב ורוחם. זוהי הסכנה האמיתית. החיילים הסיניים היו מן הגרועים בעולם. הצבא הסיני החזיק בשיא העולמי של חוסר־יעילות. עד שבאה המהפכה של מאו טסה־טונג. לפתע הפכו הסינים חיילים טובים. בקוריאה נדהמו האמריקאים למראת ה־

פלישה זרה. ממערב מגנה עליה חגורת־הבטחון של הדמוקראטיות העממיות. ממזרח מכסה את גבולה הגוש האירי של סין חיא־טנאם. מצפון מגן הקרח, מדרום הרי ההימלאיה ואפגאניסטאן הגיטראלית. **רק במקום אחד חשוף הגוף ה־סובייטי למכה מכאיבה — בבטן הרכה הפסומה למרחב השמי.** למי האגדה היחזית, הטבילה אמו של אכילס הגיבור את בנה במימי הנהר סטיקס, כדי להפוך את עורו בלתי־חיר. גופו חוסן — פרט למקום אחד, העקב בו החזיקה אמו. רק שם אפשר היה לפגוע בו.

הבטן הסובייטית דומה לעקב אכילס. לכן רגישה ברית־המועצות שבעתים לכל הקורה במרחב. אחיזה בסוריה תיתן לה יתרון כפול. לגבי אלופי צבאה ווהי עמדת־הגנה קדמית. לגבי מדינאיה זהו קרש־קפיצה לתוך העולם האפריקא־אסיאתי, במאבק הגדול שלטון בעולם. **אם תותקף סוריה על־ידי תורי ביה, חברת הברית האטלנטית,**

הגנה הראשונה בישראל היתה ב־אמת כזאת. קרייני קול ישראל, שהודיעו על החזירה הסובייטית ועל התדהמה ב־אמריקה, התאפקו בקושי מלהוסיף בתרועת־שמחה: «אהה, טוב לכם! הרי אמרנו לכם שאי־אפשר לסמוך על הערבים!»

בשמחה רבה סיפרו העתונים באריכות על ההשמצות ההודיות בין גדולי סוריה ו־ירדן, על בגידתו של המלך סעוד באדוניו האמריקאיים, על איומי ההתקפה התורכיים. ההרגשה הכללית בצמרת היתה: זה לא נוגע לנו, אבל זה טוב.

זוהי תפיסה אווילית. במידה שעלתה בכלל אייפה ואי־שם מח־שבה רצינית, פנתה בדרך הטבע לאפיקים צבאיים. הרעיון נראה מפתה למדי. אמנם, הגבול הסורי עם ישראל קצר מאד. ה־תנאים הטאקטיים הם נגדנו. אנו יושבים בעמק, ואילו הסורים רוכבים על ההר. **אולם לא יכול להיות ספק רציני כי יש בכוחו של צה"ל להנחית מכה צבאית מוחצת על סוריה, ולהשתלט במיבצע מהיר על דמשק, החוראן והרי־הדרוזים. כי ניגוד לחזית המצרית, נמצאת ה־פעם עיר־הבירה של היריב ב־תחום השגתנו. ואם יעזרו התורי כיום מצפון, יכולים כל מרכזי ה־חיים בסוריה להיכבש תוך שבוע.** בכל זאת נראה כיום כי אין הדבר אפי־שרי. אמריקה וברית־המועצות לא תסבולנה התערבות צבאית ישראלית, אם כי מנימוקים שונים.

אמריקה מעוניינת באופן חיוני ב־חיסול המשטר החדש בסוריה. לפני שיתבסס ויכה שרשים. אולם אמריקה אינה יודעת איך לבצע זאת. אילו אפשר היה לחולל הפיכה פנימית בסוריה, איה זה רציו מאד לאמריקאים. אולם עתה כמעט בטוח ששוב אין הדבר אפשרי. כוחות־האחמה בסוריה, כחות ה־פיאודלים, נראים כאבורים מבחינה פוליטית. התקפה ערבית מבחזן יכלה גם היא להיות רצויה. אולם שלישית המלכים — פייסל, סעוד וחוסין — שוב אינה מעזה לעמוד בגלוי נגד הכוחות החדשים שעלו בסוריה, המרימים ראש בשאר ארצות־ערב. **כל דאגת המלכים עתה היא להחזיק מעמד בארצותיהם. הם לא יכניסו מוצון את ראשיהם ל־עניבת־החנק של מלחמת־אחים.** נשאת האפשרות השלישית — ההתקפה התורכית. לתורכיה אין כל חשק להימנע בין שלושה גבולות אדומים — הבולגרים במערב, הסובייטים בצפון והסורים מדרום.